

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationum// Roberti Bel-//larmini Politiani,// Societatis
Iesv// De Controversiis// Christianae Fidei, Adver-//sus
huius temporis Haereticos,// Tomus ...**

De Sacramento Evcharistiæ - Sex Libris Explicata

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1589]

VD16 B 1603

VI. Explicatur quid propriè sit Sacramentum Eucharistiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54113)

CAPVT SEXTVM.

Explicatur quid propriè sit Sacramentum Eucharistia.

ERRORE Sectatorum confutato, nunc breuiter explicabimus, quid sit Sacramentum Eucharistia. Est autem obseruandum **PRIMO**, SACRAMENTVM tribus modis accipi posse. **PRIMO**, amplissimè vocabulo Sacramenti accepto pro omni signo rei factæ. **SECUNDO**, paulò strictius pro signo rei sacræ sanctificantis animam. **TERTIO**, propriè & strictissimè pro signo non solum significante, sed efficiente etiam animæ sanctitatis: quomodo vox Sacramenti non conuenit nisi Sacramentis nouæ legis propriè dictis.

SECUNDO obseruandum est, in Sacramento Eucharistia multa considerari posse, nimirum consecrationem, summptionem, species panis, & vini, corpus, & sanguinem Christi: & denique ipsam Eucharistiam considerari posse, vel vt Sacramentum religionis, vel vt alimentum spirituale, vel vt pignus amoris diuini, vel vt victimam, & sacrificium nouæ legis. His autem fundamentis positis, res tota paucis propositionibus explicabitur.

PRIMA propositio: *Consecratio Eucharistia Sacramentum dici potest primo modo, non autem secundo & tertio.* Nam signum est rei sacræ, nimirum corporis Domini, non tamen est signum, neque causa gratiæ sanctificantis animam.

SECUNDA propositio: *Sumptio Eucharistia Sacramentum dici potest secundo modo, non autem tertio.* Nam significat quidem illa externa manducatio internam manducationem, & refectionem, sed non est causa internæ illius refectionis: causa enim internæ refectionis, siue gratiæ interioris nos reficientis, non potest esse actio nostra, sed esse debet actio Dei per ministrum Ecclesiasticum. Itaque illa sumptio concurret, vt conditio sine qua non applicaretur nobis, neque ita nos ageret diuinum hoc alimentum; nõ autem vt causa propriè dicta.

TERTIA propositio: *Sole species panis, et vini, non habent integram Sacramenti rationem.* Probat: nam species illæ significant quidem cibum spirituale, sed non sunt ipsæ cibus spiritualis; & proinde non reficiunt, nec sustentant animam.

mam, atque adeò non sunt causa gratiæ. Dominus enim Ioan. 6. non de speciebus, sed carne, & sanguine dixit: *Caro mea verè est cibus, & sanguis meus verè est potus.* DEINDE, Sacramentum Eucharistiæ excellit omnibus Sacramentis, & adoratur cultu latriæ, iuxta illud hymni Ecclesiastici: *Tantum ergo Sacramentum Veneremur cernui.* Atqui species illæ neq; excellunt aliis Sacramentis, immò sunt inferiores omnibus, cum sint pura accidentia, neq; adorari possunt. DENIQUE, S. Patres ita loquuntur de hoc Sacramento, vt aperte indicet, se per hoc Sacramentum nõ intelligere solas species. Irenæus lib. 4. cap. 34. dicit, Eucharistiam constare ex re terrena & cœlesti. Augustinus lib. 1. de peccatorum meritis, & remiss. cap. 24. dicit, Sacramentum Eucharistiæ rectè lingua Punica dici vitam, quia est panis viuus, qui de cœlo descendit.

QUARTA propositio: *Corpus Domini, & sanguis sine ordine ad species, non habet rationem Sacramenti.* Probat: nam Sacramentum est signum externum, ac sensibile; non est autem eiusmodi corpus Domini, & sanguis sine ordine ad species.

QUINTA propositio: *Esti tam species panis & vini, quam corpus & sanguis Domini ad essentiam Sacramenti Eucharistiæ pertineant; ratio tamen Sacramenti magis conuenit speciebus, vt continent corpus, quam corpori Christi, vt est sub speciebus.*

Huius cõclusionis intelligendæ gratia, OBSERVANDUM est, hoc interesse inter Sacramenta cetera, & Eucharistiam, quòd alia constant ex elemento externo, & virtute diuina illi impressa, vt possint esse signa, & causæ. Eucharistia constat ex elemento, seu speciebus externis, & corpore, & sanguine Domini, quæ sunt loco impressæ illius virtutis: & hinc apparet singularis huius Sacramenti excellentia, quòd pro virtute eaque transeunte, quæ est in ceteris, hinc est permanenter Christus ipse, qui est ipsa virtus, & potentia Dei. Hinc igitur habemus illa omnia esse de essentia; sed de modo loquendi dicimus Sacramentum Eucharistiæ debere potius dici species, vt continent corpus Domini, quàm corpus, vt est sub speciebus. Nam ita loquitur Concilium Tridentinum, sess. 13. cap. 3. dicit enim hoc esse commune Eucharistiæ cum aliis Sacramentis, vt sit symbolum externum, & visibilis forma, inuisibilis gratiæ. At certè visibilem esse formam magis conuenit

uenit speciebus, quàm corpori Christi. Deinde in aliis Sacramentis licet concurrant signum externum, & virtus operatiua, tamen nemo vnquam dixit, Sacramentum esse virtutem operatiuam, vt est in signo, sed è contrario signum, vt est operatiuum; & ratio est, quia in definitione Sacramenti signum est tanquam genus, virtus operatiua, vt differentia: semper autem genus ponitur primo loco, deinde differentiam instrumentis etiam naturalibus, nemo dicit gladium esse vim sciendendi in ferro existentem, sed esse ferrum habens sciendendi virtutem. Ita igitur Sacramentum Eucharistiæ sunt species corpus Domini continentem, nõ corpus Domini sub speciebus, si propriè loqui velimus.

Sexta propositio: Ratio sacrificij, necnon pignoris, et alimenti diuini, magis conuenit corpori Domini, et est sub speciebus, quàm speciebus, et continent corpus Domini. Ratio perspicua est: nam quod offertur Deo Patri, nõ sunt species panis, sed id, quod in cruce fuerat oblatum: & similiter pignus amoris, & alimentum non in significatione, sed in re ipsa consistunt.

CAPVT SEPTIMVM.

De materia Eucharistiæ, sitne azymo pane, an fermentato Sacramentum conficiendum.

SEQVITVR nunc, vt materiam Sacramenti huius explicemus: de qua satis constat inter nos, & aduersarios, panem triticeum, & vinum ex vite ad materiam assumendum esse, sed duæ restant controuersia. VNA circa panem, ALTERA circa vinum.

PRIOR controuersia est, vtum panis azymus, an fermentatus esse debeat: quæ sanè controuersia circa annum Dni M. LIII. est exorta, vt Leo Papa IX. testatur in epistola ad Michaëlem Episcopum Constantinopolitanum, cap. 5. tunc enim primùm Græci reprehendere cœperunt Latinos, quod azymum panem in Sacramento Eucharistiæ assumerent, unde etiam azymitas nos vocare ausi sunt; in qua sententia ad hanc vsque diem perseverant. Siquidem in censura, quam nuper edidit Hieremias Constantinopolitanus Patriarcha ad Confessionem Lutheranorum, cap. 10. quod est de Cena Domini, affirmat Christum fermentatum panem consecrasset, nec posse in azymo hoc Sacramentum confici, quod azymus